

Agricultural Policies in OECD Countries: At a Glance – 2006 Edition

Summary in Czech

Zemědělská politika v zemích OECD: přehled – vydání 2006

Přehled v českém jazyce

STRUČNÉ SHRUTÍ

Zemědělský sektor v celé oblasti zemí OECD je i nadále charakterizován vysokou mírou subvencování

V roce 2005 činily dotace pro výrobce v oblasti zemí OECD – měřeno procentuálním poměrem PSE (Producer Subsidy Equivalent – Ekvivalent produkčních subvencí) – 29 % příjmů farem, tedy stejně jako v roce 2004, ale méně než v letech 1986–88, kdy tento poměr činil 37 %. PSE se v roce 2005 odhaduje na 280 mld. USD nebo 225 mld. EUR. Celkové dotace zemědělskému sektoru, které jsou součtem podpor pro výrobce, rozpočtových transferů pro spotřebitele a všeobecných služeb pro zemědělský sektor, se v roce 2005 rovnaly 1,1 % HDP ve srovnání s 2,3 % v letech 1986–88.

Pokračuje postupné opouštění nástrojů zemědělské politiky, které nejvíce deformují výrobu a obchod

Reformy zemědělské politiky vedou ke změně způsobu, jakým je výrobcům poskytována podpora. Podíl forem dotací, které nejvíce deformují výrobu a obchod (tedy těch, které jsou spojeny s výrobou a použitím vstupů), se snížil z 91 % dotací výrobců v letech 1986–88 na 72 % v letech 2003–05. Snížení dotací vázaných na výstupy se také promítá do významného snížení rozdílu mezi domácími cenami výrobců a zahraničními cenami. V letech 1986–88 byla průměrná cena výrobců v oblasti zemí OECD o 57 % vyšší než zahraniční cena; v období let 2003–05 se rozdíl snížil na 27 %. Snížení těchto forem dotací byla doprovázena zvýšeními plateb založených na obhospodařované ploše nebo počtu zvířat nebo na historických nárocích, což tlumí dopad na příjmy farem.

Na tyto platby jsou stále více vázány podmínky dodržování předpisů, a to zejména v oblasti životního prostředí. Ve většině zemí však v podpoře výrobců stále dominují opatření napojená na výrobu nebo použití vstupů, což stimuluje výstupy, vytváří tlak na přírodní zdroje a deformuje obchod. Navíc došlo pouze k velmi mírnému pokroku směrem k politice zaměřené na jasně definované cíle a příjemce. Je třeba dalšího úsilí, které by zajistilo, aby zemědělská politika byla transparentnější, lépe střížena na míru specifickým výsledkům a flexibilnější v reakci na měnící se priority.

Reforma zemědělské politiky dosáhla v různých zemích různého stupně

Od období let 1986–88 se téměř ve všech zemích snížila podpora výrobců vyjádřená procentem z příjmů farem. Největší snížení v procentuálním vyjádření tohoto ukazatele bylo zaznamenáno v Kanadě, Mexiku (od období let 1991–93) a na Novém Zélandu. Ve skupině zemí s vysokou úrovní podpor došlo k největšímu snížení na Islandu, ve Švýcarsku a v Jižní Koreji. Celková podpora zemědělství se také snížila téměř ve všech zemích OECD ve vyjádření ukazatelem podílu celkové podpory zemědělství na HDP.

Některé změny v rámci politiky byly v roce 2005 na národní úrovni zavedeny, o jiných bylo rozhodnuto

V Evropské unii pokračovala implementace reformy z roku 2003, s částečným posunem směrem k platbám na mléčné výrobky a – v deseti členských zemích – k jednotnému platebnímu schématu. Jižní Korea zahájila implementaci změn ve své zemědělské politice v oblasti rýže, mezi něž patří zrušení vládních výkupů a zavedení přímých plateb. Kanada zavedla program plateb k příjmům farem s cílem provádět výjimečné platby výrobcům, poslední ze série plateb ad hoc. Ve Spojených státech byly nahrazeny kvóty a cenové subvence na tabák časově omezenými platbami a do roku 2007 byla prodloužena výplata plateb ke ztrátě příjmu v mléčné výrobě. Turecko prodloužilo svůj projekt implementace zemědělské reformy do roku 2007. Island reorganizoval své instituce tak, aby došlo ke zvýšení efektivity administrativy.

V roce 2005 se Rada Evropské unie dohodla na změně režimu v oblasti produkce cukru. Od roku 2006 bude snížena úředně stanovená cena surového a bílého cukru a nová platba bude integrována do jednotného platebního schématu. Pro období let 2007 až 2013 byla také přijata nová regulace rozvoje venkova. V Japonsku byl sestaven nový základní plán pro potraviny, zemědělství a venkovské oblasti. Jedním z jeho bodů je zavedení nových přímých plateb od roku 2006. Tyto platby přesunou základnu podpory z jednotlivých komodit na mnohokomoditní přístup. V Norsku bylo dosaženo konečné dohody o národním programu životního prostředí, přičemž byly také sestaveny regionální programy.

Multilaterální reforma zemědělské politiky zůstává vzdáleným cílem

Rozvojová agenda v rámci kola obchodních jednání WTO v Dauhá (DDA) pokračovala, přičemž diskuse o zemědělství byla založena na rámci dohodnutém v roce 2004. Byla dohodnuta metoda, která zakládá ekvivalenty tarifů ad valorem, a byly předloženy konkrétní návrhy. Jednání na setkání ministrů v Hongkongu v prosinci roku 2005 dosáhla dohody s cílem zajistit paralelní eliminaci všech forem exportních

subvencí a pravidel u všech exportních opatření s ekvivalentním účinkem do konce roku 2013, ovšem pouze v případě širší dohody na DDA. Je stále potřeba vyřešit důležité problémy vztahující se k formám domácí podpory narušujícím obchod a ke zlepšení přístupu na trh, zvláště pokud jde o míry snižování celních tarifů. Pro vdechnutí nového života do procesu reforem zemědělské politiky je nezbytně nutné dosáhnout pokroku v těchto jednáních.

© OECD 2006

Tento přehled není oficiálním překladem OECD.

Reprodukce tohoto přehledu je povolena, jsou-li uvedena autorská práva OECD a název původní publikace.

Vícejazyčné přehledy jsou překlady výtahů z publikací OECD původně publikovaných v angličtině a francouzštině.

Jsou zdarma k dispozici v internetovém knihkupectví OECD
www.oecd.org/bookshop/

Více informací získáte na Odboru pro legislativu a překlady při OECD,
Ředitelství pro veřejné záležitosti a komunikaci.

rights@oecd.org

Fax: +33 (0)1 45 24 99 30

OECD Rights and Translation unit (PAC)
2 rue André-Pascal
75116 Paris
France

Navštivte naši internetovou stránku www.oecd.org/rights/

